

THEATER★★★★☆

Het theaterstuk 'Revolutionary Road' laat de kijker de gelijknamige film met DiCaprio en Winslet snel vergeten

Theatergroep Stan en De Roovers waagde zich aan de theaterbewerking van *Revolutionary Road*, naar de roman van Richard Yates. Het voortreffelijke spel meet zich makkelijk met dat uit de bekende filmbewerking.

[Ela Çolak](#)

schrijft voor de Volkskrant over comedy en theater.

28 november 2024, 15:20

'Revolutionary Road' van TG Stan en De Roovers. Beeld Stef Stessel

Wanneer je voor het eerst een theaterbewerking van *Revolutionary Road* bezoekt, ligt de drang naar vergelijking op de loer. De roman van de Amerikaanse schrijver Richard Yates werd namelijk ook in 2008 verfilmd, met rollen voor steracteurs Kate Winslet en Leonardo DiCaprio. Maar zodra we in De Brakke Grond getuige zijn van de eerste emotionele uitbarsting van de Vlaamse acteurs Ivana Noa en Flor Van Severen, in een encensering van TG Stan en De Roovers, ben je Winslet en DiCaprio vergeten.

De doorgewinterde Vlaamse theatermakers Jolente De Keersmaecker (Stan) en Robby Cleiren (De Roovers), die in het stuk ook de bijrollen op zich nemen, openen hun adaptatie met Cleiren als verteller. Op een vlakke vloer, die is opgesplitst door enorme vitrages, vertelt hij dat het personage April zojuist heeft gespeeld in een amateurtoneelstuk.

Minachting voor conformisme

Haar echtgenoot Frank, die Van Severen overtuigend neerzet als een ijdele en tegelijk onzekere man, bezoekt April backstage. Het stuk was volgens hem geen succes, maar hun vrienden willen graag nog een drankje met ze doen. De teleurgestelde April, subliem gespeeld door Noa die hier een vat vol emoties lijkt te bedwingen, weigert om nog op stap te gaan. Wat volgt is de eerste van vele explosies, die keer op keer de minachting van dit koppel blootlegt voor zowel hun eigen conformisme als dat van hun omgeving.

Dit wordt vooral duidelijk door een scène waarin ze met hun middelmatige en bemoeizuchtige vrienden Shep en Milly napraten over het stuk. Wanneer het even stil valt, vraagt Milly (een heerlijk aangezette rol van De Keersmaecker): ‘Hebben jullie ook last van bruine plekken op jullie gazon?’

De daaropvolgende geveinsde interesse van Frank en de verveelde blik van April spreken boekdelen. Maar zoals April later zegt: ze doen wel alsof ze ‘speciaal’ zijn, maar ze doen net zo hard mee aan de tergend saaie façade van de American dream, wonend in een schattig huisje in een levenloze voorstad.

Eindeloze verveling

Hierna zien we hoe Frank zich stierlijk verveelt op kantoor, waar hij achter een laptop werkt en memo’s inspreekt in een smartphone. De vrouwen dragen gympen en loszittende T-shirts en zouden ook zo getransporteerd kunnen worden naar de moderne tijd. En deze moderne twist werkt: hoewel dit een tijdsdocument is van de benauwende middenklasse uit de jaren vijftig, heeft Yates in zijn roman bovenal een rijke psychologische schets van ontgoochelde en zelfhatende personages neergezet.

Dat merken we vooral wanneer hun buurjongen John, een psychiatrische patiënt zonder filter, bij hen op de koffie komt met zijn moeder. Cleiren speelt een meelijwekkende rol van een voormalige wiskundige die gevangen lijkt door zijn eigen brein. Maar ondanks zijn tics en onvaste stem weet je waar de aanwezigheid van John toe dient: hij lijkt misschien de enige die krankzinnig is, maar de rest is net zozeer voer voor de psychiatrie – ze verbergen hun gekte alleen beter.

‘Revolutionary Road’ van TG Stan & De Roovers. Beeld Stef Stessel

Acteur en schrijver Jacob Derwig heeft het leed van de Wheelers vloeiend in zijn toneeltekst weten te verwerken. Dit onder meer door een terugkerende verteller de innerlijke storm van April en Frank te laten schetsen. Ook heeft hij terecht enkele van de romanteksten van Yates woord voor woord overgenomen. Zoals wanneer Frank het ‘briljante idee’ van zijn vrouw aanhoort: April stelt voor om hun hele hebben en houwen te verkopen en naar Parijs te verhuizen, om een nieuw en avontuurlijk leven te beginnen. Na het betoog van de aanstekelijke Noa, bij wie de joie de vivre uit haar tenen lijkt te komen, zegt Frank zowel in het stuk als in het boek: ‘Het is alsof ik jaren, zonder het te weten, in een soort cellofaanpapier heb gezeten en daar nu plotseling uit ontsnap.’

Revolutionary Road is een tragedie: aanvankelijk toont de wat slappe Frank voor het eerst in zijn leven daadkracht, door zijn baan op te geven. Maar wanneer April zwanger raakt, komt hij tot inkeer. Zijn standvastige vrouw neemt daardoor het heft in handen. Hoewel we het door de afstandelijke blik van Noa al geruime tijd zien aankomen, en ze symbolisch de vitrages omlaag trekt, komt de fatale abortus alsnog als een mokerslag binnen.

Het leed van Aprils nabestaanden wordt aan het einde ook kalm door een verteller geschetst. Daarin mis je toch een ietwat dramatisch hoogtepunt, dat de getalenteerde Van Severen in de rol van Frank ongetwijfeld had kunnen dragen. Dat neemt niet weg dat de twee uur daarvoor werkelijk voorbijvliegen, wat vooral te danken is aan het voortreffelijke spel, waarmee Van Severen en Noa collega’s DiCaprio en Winslet doen verbleken.

YATES, MENDES EN DERWIG

Toen het werk van de naoorlogse Amerikaanse schrijver Richard Yates (1926-1992) rond de eeuwwisseling werd herontdekt, greep de bejubelde Britse filmregisseur Sam Mendes zijn kans. Voor zijn verfilming uit 2008 van Yates' geprezen roman *Revolutionary Road* castte hij steracteurs Kate Winslet en Leonardo DiCaprio. In 2017 schreef acteur Jacob Derwig een gelijknamige toneelbewerking. In de regie van Erik Whien was Derwig te zien met onder anderen Malou Gorter. Het stuk ontving lovende reacties, onder meer van deze krant ('Meesterlijk pingpongen Derwig en Gorter met rake veelzeggende zinnenetjes').

REVOLUTIONARY ROAD

Theater

★★★★☆

Door TG Stan en De Roovers. Spel Ivana Noa, Flor van Severen, Jolente De Keersmaeker en Robby Cleiren. Tekst Richard Yates. Bewerking Jacob Derwig.

27/11, De Brakke Grond, Amsterdam. Nederlandse tournee t/m 22/1.